

ЗМІСТ

Засідання сорок шосте, ранкове (Четвер, 20 грудня 2018 року)

| | |
|--|-----------|
| Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» | ...4 |
| Заява фракції «Опозиційний блок» і групи «Партія «Відродження» | ...27 |
| Включення законопроектів до порядку денного | ...30, 52 |
| Внесення змін до: | |
| статті 80 Закону України «Про освіту» щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти | ...32 |
| Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій (об'єднань), які входять до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України | ...52 |

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СОРОК ШОСТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
20 грудня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Я прошу заходити до залу і підготуватися до реєстрації.

Колеги, прошу зареєструватися.

У залі зареєструвався 341 народний депутат. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Сьогодні день народження народного депутата України Дмитра Юрійовича Шпенова (*Оплески*).

Колеги, хочу наголосити, що сьогодні дуже напружений порядок денний. Але перед тим хочу повідомити, що Управління зовнішніх активів Міністерства фінансів США у відповідь на постійне зневажання Росією норм міжнародного права вводить нові санкції проти фізичних та юридичних осіб Російської Федерації. В опублікованому документі йдеться про цілий ряд осіб, причетних до розвідки, кібер- та пропагандистських операцій Росії, у тому числі проти злочинців, причетних до хіматаки з «Новічком» у Солсбері. Вітаємо послідовну і незмінну позицію Сполучених Штатів Америки щодо розширення та поглиблення санкцій проти путінської Росії – країни – міжнародного терориста.

Колеги, я також звернуся до вас з проханням. На Об'єднавчому соборі українських православних церков 15 грудня, коли було проголошено Українську помісну православну церкву, я мав розмову з Патріархом Філаретом, і він звернувся до мене як до Голови Верховної Ради України з проханням внести до порядку денного і розглянути два законопроекти, дуже важливі для утвердження Української церкви.

Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних

організацій (об'єднань), які входять до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України» ([№ 5309](#)). У ньому визначається, що є одна Українська православна церква. Колеги, я прошитиму вас сьогодні включити цей законопроект до порядку денного і розглянути, підтримати Українську православну церкву, підтримати Патріарха Філарета. Я дуже прошу всіх сконцентруватися і прийняти цей важливий проект закону.

Другий проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо зміни релігійними громадами підлеглості» ([№ 4128](#)), яким пропонується спростити перехід громад. Я дуже прошу всіх колег народних депутатів почути прохання Патріарха Філарета підтримати також і цей законопроект.

Це два законопроекти щодо утвердження Української церкви, прийняття яких допоможе Українській церкві здобути ширшу прихильність і підтримку в Україні. Ці законопроекти я пропонуватиму відразу після антирейдерського законопроекту, який ми продовжуємо розглядати.

Колеги, я також хочу повідомити, що під час розмови з нашими союзниками ми обговорювали важливість проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо здійснення закупівлі продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом». Я теж пропонуватиму включити його до порядку денного сесії для прийняття рішення і розраховую на підтримку всіх фракцій.

Хочу також повідомити, що о 16 годині в нас записаний блок питань щодо аграрної політики. Скільки ми не встигли б розглянути законопроектів до обіду, о 16 годині за будь-яких обставин переходимо до блоку питань щодо аграрної політики, серед яких буде і законопроект про продовження мораторію на продаж землі. Як я і обіцяв, розглянемо всі законопроекти, які були внесені до порядку денного.

Колеги, зрозуміла логіка сьогоднішнього дня? Усі її підтримують? Усі підтримують, і це мудро. Не дамо ніяким силам зірвати наше історичне засідання.

Отже, колеги, розпочинаємо ранкове пленарне засідання Верховної Ради України. Нагадую, що ми вчора завершили розгляд на поправці 149. Зараз я продовжуватиму називати поправки.

Колеги, ще одне повідомлення щодо Конституційного Суду. Прошу уваги.

Конституційний Суд звернувся з проханням, щоб ми підтримали законопроект, у якому йдеться не про додаткове фінансування, а про перерозподіл коштів у межах існуючого фінансування, щоб працівникам Апарату, секретаріату можна було в кінці року виплатити заробітну плату. Я також на ваш розсуд поставлю на голосування пропозицію включити його до порядку денного сесії.

Зараз до слова запрошується автор поправки 149 пан Івченко. Пане Владиме, ми завершили на вашій поправці 149. Ви на ній наполягаєте? Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, я хочу, щоб ми сконцентрувалися, оскільки буде голосування за досить важливий законопроект. Аграрії та їх представники – аграрні асоціації вже рік чекають на прийняття даного законопроекту. Ми досить багато там врахували, зокрема об'єднали реєстри, які діяли до 2013 року, з реєстрами, які діють після 2013 року. Ми зробили автоматичні витяги. Ми встановили адміністративну, у тому числі посилену відповідальність нотаріусів. Ми дали кадастровим реєстраторам доступ в он-лайн-режимі до відомостей, які містяться в реєстрі прав, а державним реєстраторам – до відомостей ДЗК. Ми скасували необхідність обов'язкового отримання власниками та користувачами земельних ділянок паперових витягів про земельні ділянки, що фактично зробить дешевшими нотаріальні послуги. Ми надали можливість подавати заяви про внесення будь-якої інформації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. ...до земельного кадастру та отримання такої інформації в он-лайн-режимі шляхом електронного документообігу. Ми встановили обов'язки для державних реєстраторів перевіряти не тільки відомості в Державному реєстрі речових прав, а й відповідно в земельному кадастрі.

Шановні колеги, давайте сконцентруємося. Аграрії чекають на прийняття цього законопроекту, але наразі я знаю, що з голосу хочуть вносити поправки, які точно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це буде нечесно. Я вже надавав 30 секунд. Я всім надаю однаково. Візьмете слово щодо наступної поправки і зможете домовити. Добре?

Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одноmandatний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Дякую, пане Вадиме. Щодо цієї поправки, яка була відхилена комітетом. Комітет вважає, що врахувати її недоцільно, адже тоді власник земельної ділянки не матиме інформації, хто саме одержав відомості про його земельну ділянку, але це його право вже передбачено законом.

Хотів би доповнити пана Вадима Івченка. Дійсно, це дуже важливий, комплексний законопроект, опрацьований з Мін'юстом, з Нотаріальною палатою, і нам треба обов'язково його сьогодні підтримати, тому що на нього чекають аграрії і всі ті, які пов'язані з сільською місцевістю, з аграрним бізнесом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні, пане Вадиме? Ні.

Переходимо до наступної поправки. Поправка 151 Івченка. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, ще раз нагадую про важливість цього законопроекту і хочу сказати, що буде намагання протягнути уповноважених осіб. Щоб усі розуміли, що це стосуватиметься досить

великої кількості землі, зокрема невитребуваних паїв. Вони під виглядом полегшення, скажімо, роботи державних нотаріусів з оформлення спадщини через уповноважених осіб намагатимуться протягнути інші речі, які точно не відповідають вимогам такого закону.

Я прошу, щоб ми голосували за ту редакцію законопроекту, яка є сьогодні. Якщо будуть внесені поправки з голосу, які не відповідають вимогам аграрних асоціацій, аграріїв і взагалі села, закликаю не голосувати з такими поправками за даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую, пане Вадиме. Хочу заспокоїти всіх колег. Дана редакція чітко відпрацьована з усіма аграрними асоціаціями, з Нотаріальною палатою. Тут немає абсолютно ніяких поправок, про які йде мова. Ми будемо голосувати, пане Вадиме, саме за ту редакцію, яка була підтримана нашим комітетом, вона збалансована, і тому я прошу всіх сконцентруватися й послухати. Ми дійдемо до кінця і, дійсно, підтримаємо важливий законопроект, на який усі чекають.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні, пане Вадиме? Не наполягає.

Наступна поправка 154 Івченка. Не наполягає.

Поправка 159 Мартовицького. Наполягає. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпропетровська область, самовисуванець). Фракція «Опозиційний блок». У нас бувають такі дивні речі. Коли ми приймали цей законопроект у першому читанні, казали, що підкоригуємо, внесемо поправки і їх буде враховано. Я вніс 15 поправок, із них лише одну враховано частково. Остання моя поправка 159, вона націлена на те, щоб зменшити фінансове навантаження на суб'єктів, які братимуть участь.

Тому, шановний головуючий, я наполягаю на тому, щоб ви поставили на голосування для підтримки мою поправку 159.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Комітет коментуватиме. Прошу.

КУЛІНІЧ О.І. Шановний пане Артуре, поправкою 159 пропонується виключити із змін до статті 141 Закону України «Про Державний земельний кадастр» положення, які визначають розмір плати за надання кадастрових відомостей. Проте вказані відомості просто переносяться зі статті 38 цього ж закону. Це робиться тому, що у 2015 році вони були некоректно внесені до цієї статті, хоча предмет її регулювання зовсім інший. Розміру плати у законопроекті не пропонується змінити. Тому логічно, що поправка була відхилена комітетом. Але ви маєте право наполягати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу депутатів визначитися шляхом голосування.

«За» – 34.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 162 народного депутата Пташник. Не наполягає.

Поправка 163 народного депутата Пташник. Не наполягає.

Поправка 166. Не наполягає.

Поправка 169.

Поправка 171.

Поправка 175.

Поправка 179. Народний депутат Пташник. Прошу.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний

виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»»). Шановні колеги, я хотіла б поставити поправку 179 для підтвердження і закликати вас за неї не голосувати.

Хочу звернути увагу, що цим законопроектом пропонується автоматичне припинення обтяження на нерухоме майно, якщо сплив строк п'ять років з моменту накладання цього обтяження. Більше того, незважаючи на те, що це автоматичне припинення, пропонують ще й запровадити цю норму фактично заднім числом і зробити так, щоб ця поправка набрала чинності з 1 січня (увага!) 2015 року. Я не розумію, чим керувалися автори даної поправки, але вбачаю в ній, очевидно, механізми рейдерських схем. Тому я прошу поставити цю поправку для підтвердження і провалити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу комітет прокоментувати.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую. Ми вчора провели багато консультацій та нарад і дійшли до спільного знаменника щодо цієї поправки. Я для стенограми її відкликаю, хоча можна поставити для підтвердження і провалити. Тож поставте для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу шановних депутатів голосувати.

«За» – 19.

Рішення не прийнято.

Ми завершили розгляд поправок. Дякую представнику комітету за роботу над поправками.

Ще є завершальний виступ. Скільки вам потрібно часу? Будь ласка, 5 хвилин на доповідь від комітету.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, вчора ми провели консультації щодо тексту законопроекту з народними депутатами, зокрема з Русланом Сидоровичем, Вадимом Івченком, представниками Міністерства юстиції. Є деякі положення законопроекту, які сесійний зал не підтримує. Ми вийшли на узгоджену редакцію законопроекту. Я хотів би для стенограми озвучити необхідні зміни до законопроекту.

Перше. Виключити із законопроекту нову редакцію абзацу другого частини першої статті 26 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Тобто фактично враховується поправка 117 народного депутата Пташник. Мова йде про те, що ми виключаємо із законопроекту норму, у якій говориться, що арешти та інші обтяження автоматично припиняються через п'ять років.

Друге. Виключити пункт 3 «Прикінцевих та перехідних положень» законопроекту, тобто фактично буде враховано поправку 180 народного депутата Пташник. Мова йде про те, що ми виключаємо із законопроекту норму, у якій говориться, що всі зупинені заяви про реєстрацію прав автоматично відкликаються через три місяці.

Третє. Були зауваження щодо документів, відповідно до яких має здійснюватися нотаріальне посвідчення правочинів. Були пропозиції виключити з переліку цих документів водійське посвідчення, посвідчення моряка і таке інше. Тому ми пропонуємо передбачену законопроектом нову редакцію частини третьої статті 43 Закону «Про нотаріат» викласти в такій редакції (хочу зачитати для стенограми): «Встановлення особи здійснюється за паспортом громадянина України або за іншими документами, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії: паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт України, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідчення водія, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, картка мігранта, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідка на проживання особи, яка мешкає в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює, посвідчення особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи.

Не можуть бути використані громадянином України для встановлення його особи під час укладення правочинів: посвідчення водія, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідчення особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи».

Усі ці положення – чинні норми Закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». Але щоб не було зловживань, ми узгоджуємо цю норму із Законом України «Про нотаріат».

Четверте. Перенести строк набрання чинності змінами до Земельного кодексу України щодо електронних земельних торгів з 1 січня 2020 року. Власне, це була пропозиція Вадима Івченка.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне доопрацювання законопроекту.

Прошу підтримати цей важливий, комплексний проект закону, на який чекають аграрії, який, дійсно, захистить наших аграріїв, селян від рейдерства.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Іванчук Андрій Володимирович.

Колеги, через кілька хвилин відбудеться голосування.

Іванчук, 5 хвилин. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати, вам роздано поправки до законопроекту [№ 8121](#). Я хотів би сказати, що наш обов'язок – зупинити рейдерство, яке відбувається сьогодні.

Перше. Ми надаємо знижку 50 відсотків для всіх соціально незахищених верств населення.

Друге. Ми ліквідуємо псевдоподаток 1 відсоток нотаріального збору.

Третє. Ми ліквідуємо всі комунальні підприємства, які здійснюють більше 90 відсотків рейдерських захоплень. Це ми всі пообіцяли українському бізнесу.

Для стенограми я повинен зачитати такі поправки до законопроекту № 8121.

Пункт 6 розділу I після абзацу першого доповнити новими пунктами: «частину першу статті 19 доповнити словами «про що зазначається у посвідчувальному написі та свідоцтві»; частину першу статті 31 доповнити словами «виходячи з фактичних витрат і зазначається у посвідчувальному написі на свідоцтві»; доповнити новою частиною такого змісту: «За бажанням особи, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, приватний нотаріус надає такій особі письмову довідку із зазначенням розміру плати, що справляється за вчинення відповідної нотаріальної дії».

У підпункті 5 пункту 10 розділу I абзац другий викласти в такій редакції: «у частині третій абзац перший викласти в такій редакції: «Акредитованим суб'єктом може бути держане унітарне підприємство, у трудових відносинах з яким перебуває не менше ніж три державні реєстратори та яке до початку здійснення повноважень у сфері державної реєстрації прав уклало»; в абзаці другому частини третьої слова «прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених» замінити словами «місячних розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої».

У абзацах восьмому та десятому підпункту 18 пункту 12 розділу I слово «п'ятнадцяти» замінити словом «тридцяти».

Підпункт 1 пункту 13 розділу I законопроекту викласти в такій редакції: «у частині першій статті 1 підпункт 8 після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом: «Учасник юридичної особи приватного права у разі подання документів для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, щодо встановлення вимоги нотаріального засвідчення справжності підпису такого учасника під час прийняття ним рішень з питань діяльності відповідної юридичної особи та вимоги нотаріального посвідчення правочину, предметом якого є частка такого учасника в статутному капіталі відповідної юридичної особи, чи скасування такої вимоги»; абзац двадцятий вважати абзацом тринадцятим.

Абзац шостий пункту 14 розділу I викласти в такій редакції: «Акредитованим суб'єктом може бути державне унітарне підприємство, у трудових відносинах з яким перебуває не менше ніж три державні реєстратори та яке до початку здійснення повноважень у сфері державної реєстрації уклало».

Розділ I законопроекту доповнити новим пунктом... *(Шум у залі)*. Я роздав текст, він у тебе є.

Статтю 11 викласти... У пункті 3 статті 3 підпункти «а», «б» і «д» після слів «одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян» доповнити словами «і не більше 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»; підпункт «у» після слів «методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів» доповнити словами «не більше 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян», після слів «одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян» доповнити словами «не більше 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів»; підпункт «ф» після слів «зазначеної в іпотечному договорі» доповнити словами «не більше 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів»; пункт 55 частини першої доповнити новим абзацом такого змісту: «Від сплати 50 відсотків державного мита за нотаріальні дії, вчинювані державними нотаріальними...» *(Шум у залі)*.

Я роздав увесь цей текст! *(Шум у залі)*.

«Соціально незахищені громадяни, середньомісячний дохід яких не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення: особи з інвалідністю, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб; діти-сироти, діти – вимушені переселенці та діти, які опинилися в складних життєвих обставинах; внутрішньо переміщені особи; ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Особи, зазначені в другій частині цієї статті, сплачують державне мито, якщо вони не віднесені до осіб, передбачених у частині першій цієї статті».

Пункт 1 розділу II законопроекту викласти в такій редакції: «Закон набирає чинності через 30 днів з дня його опублікування».

Розділ II після пункту 1 доповнити новим пунктом: «У зв'язку з набранням чинності цим Законом припиняється відповідно до розділу «Перехідні положення» Конституції дія указу Президента від 10 липня 1998 року № 762/98».

У пункті 7 розділу II абзац четвертий підпункту 1 перенести до підпункту 3; після підпункту 2 доповнити новим підпунктом: «забезпечити передачу на розгляд суб'єктів державної реєстрації, що забезпечують зберігання реєстраційних прав у паперовій формі, документів, поданих до набрання чинності цим Законом для проведення реєстраційних дій, та перебувають на розгляді у акредитованих суб'єктів державної реєстрації – юридичних осіб публічного права, створених розпорядчими актами місцевого самоврядування».

Шановні друзі! Все, що зараз відбувається в українському парламенті... Я зачитав те, що ми повинні зробити для українського суспільства, для українського бізнесу, фермерів і українських громадян. Але коли зараз до мене підходять депутати і кажуть: нам дзвонять нотаріуси, і ми будемо захищати наших приватних нотаріусів... Не нотаріусів... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую *(Шум у залі)*.

Колеги, увага! Я надам вам слово для виступу *(Шум у залі)*. Колеги, увага! Олегу Івановичу, поясніть нам, будь ласка, ми пройшли поправки? Як ми маємо голосувати? Я надаю вам 3 хвилини.

Колеги, через кілька хвилин розпочнеться голосування. Я прошу всіх заходити до залу.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, це питання не було предметом розгляду в комітеті. Крім того, хотів би зазначити, що воно доволі дискусійне, є дуже багато зауважень до цих положень від народних депутатів, від Нотаріальної палати. У будь-якому разі це не належить до компетенції аграрного комітету. У парламенті зареєстрований законопроект [№ 9311](#), який містить багато цих положень. То, на мою думку і на думку більшості членів аграрного комітету, краще розглядати ці положення саме в цьому законопроекті.

Тому я просив би вас, Андрію Володимировичу, поставити на голосування законопроект саме в редакції комітету з тими поправками, які я зачитав для стенограми.

Дякую *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, увага!

КУЛІНІЧ О.І. Які я, народний депутат Кулініч, голова земельного підкомітету, зачитав для стенограми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, на завершення я кожній фракції надам по хвилині перед голосуванням, щоб ми змогли врегулювати цю ситуацію. Наголошую, ми на будь-якому етапі можемо це зробити, а потім переходимо до голосування.

Від «Блоку Петра Порошенка» ще не визначили, хто виступатиме.

Від «Народного фронту» – Іванчук, 1 хвилина. Потім від «Самопоміч» – Сидорович. Від «Батьківщини» визначтеся між собою, хто виступатиме.

Іванчук, 1 хвилина. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Фракція «Народний фронт» наполягає на ліквідації державних комунальних підприємств, які за останній рік здійснили більше 90 відсотків усіх рейдерських захоплень і атак в Україні. Це офіційна статистика Міністерства юстиції.

Шановні друзі, давайте будемо чесними. Без ліквідації державних комунальних підприємств, які здійснили все це рейдерство і себе дискредитували, «Народний фронт» не підтримуватиме даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Самопоміч» – Сидорович. Будь ласка. Потім від «Батьківщини» – Соболев.

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Я вас дуже прошу, давайте не будемо перетворювати український парламент на цирк. Зі всією повагою до присутніх, але немає такої форми, щоб вносити поправки після того, як комітет доопрацював проект до другого читання, після того, як ми вчора разом з представниками Міністерства юстиції, з представниками суб'єктів права

законодавчої ініціативи опрацювали таблицю до другого читання, яка узгоджена профільним комітетом, щодо якої є висновок Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України. Речі, зачитані представником економічного комітету з трибуни, не мають жодного стосунку до законопроекту, за який нам пропонують проголосувати. Це елементи законопроекту № 9311, який ще належить розглянути парламенту в першому читанні.

Давайте не будемо топтатися по Регламенту і будемо голосувати за ті документи, які опрацьовані всім сесійним залом, які вчора погоджені з Міністерством юстиції, і таким чином будемо виходити на ту редакцію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

СИДОРОВИЧ Р.М. І таким чином будемо виходити на ту редакцію законопроекту, яка відповідає позиції професійної спільноти, аграрної спільноти, Нотаріальної палати України і всіх тих, які витратили так багато часу для того, щоб український парламент прийняв цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Соколов. Будь ласка.

СОКОЛОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Наша позиція така. Аграрний комітет протягом тривалого часу працював над усіма ключовими поправками, які були зачитані головою підкомітету. Ми підтримуємо ці поправки, які вчора були опрацьовані, наскільки нам зрозуміло, і з урядом, і з представниками всіх фракцій. Усі інші поправки наші колеги можуть внести в якості законодавчої ініціативи. Ми їх будемо розглядати. Але ми не маємо права відповідно до процедури другого читання, коли завершилося обговорення, ставити будь-які інші поправки. Це суперечить Регламенту і направлено на те, щоб зірвати прийняття законопроекту, метою якого є боротьба з рейдерством.

Наша позиція така: ми підтримуємо профільний комітет, голосуємо, всі інші поправки подайте в інших законопроектах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, двічі було посилання на міністра юстиції. Він просить хвилину.

Міністр юстиції Петренко. Будь ласка.

Прошу всіх заходити до залу.

ПЕТРЕНКО П.Д., міністр юстиції України. Шановні колеги, що зараз відбувається в залі? Відбувається те, що, підтримуючи інтереси групки приватних нотаріусів, ми зриваємо три ключові пропозиції, які стосуються мільйонів українських громадян.

Перше. Це пільги щодо сплати державного мита для атовців, переселенців і малозабезпечених громадян – 50 відсотків.

Друге. Це скасування псевдоподатку 1 відсоток, який 20 років приватні нотаріуси з кожної угоди беруть з українців собі в кишені і не платять податків з цього.

Третє. Це позбавлення КП повноважень щодо реєстрації бізнесу і нерухомості, де найбільше рейдерство по всій країні.

Найцікавіше, що зараз під такими хорошими гаслами колеги з різних фракцій хочуть замилити очі й сказати, що цей антирейдерський законопроект не потребує таких поправок. Але я розумію, що нам треба провести цей законопроект.

Я проконсультувався з Андрієм Іванчуком, і є така пропозиція. Ми пропонуємо з тих поправок, які були озвучені Іванчуком для стенограми, виключити всі положення, які стосуються пільг щодо нотаріату і скасування 1 відсотка псевдоподатку. Але закладіть хоча б ліквідацію функції комунальних підприємств щодо реєстрації, бо там найбільше рейдерство. Це фактично суть даного антирейдерського законопроекту. Це вимога бізнесу. Це обіцянка Президента українському бізнесу, українським громадянам, яка була озвучена три тижні тому.

Прошу підтримати хоча б те, що було озвучено Іванчуком у частині ліквідації повноважень комунальних підприємств щодо реєстрації бізнесу і нерухомості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, увага! У нас є представник комітету, як він запропонує, так ми й будемо голосувати, немає іншого механізму. Колеги, я дуже вас прошу сконцентруватися, у нас виникла дискусія, з якої ми маємо знайти вихід, що дасть змогу об'єднати зал.

Міністр озвучив одну пропозицію. Олегу Івановичу, скажіть, чи ви її підтримуєте.

Будь ласка, Олегу Івановичу, 3 хвилини.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, ще раз повторюю: я прошу поставити цей законопроект саме в редакції комітету з тими поправками, які я озвучив для стенограми і які було враховано вчора під час засідання робочої групи. Якщо є необхідність підтримати ті поправки, які вніс з голосу народний депутат Іванчук, можете поставити їх окремо на голосування. Але текст, напрацьований комітетом, збалансований. Я хочу, щоб ви поставили саме в редакції комітету, яку підтримують більшість народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане заступнику голови комітету Бакуменко, я запрошую вас до слова. Будь ласка, ще раз озвучте нам свою позицію.

Заступник голови комітету Бакуменко, 3 хвилини.

БАКУМЕНКО О.Б., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Я прошу уваги народних депутатів. Голова підкомітету доповів законопроект, який розроблявся півтора року разом з усіма асоціаціями та експертами. Вчора робоча група разом з народними депутатами, заступником міністра юстиції опрацювала ті поправки, які сьогодні зачитав від комітету для стенограми народний депутат Кулініч. Усі інші поправки не є нормами цього законопроекту. Все. Це рішення комітету. Прошу голосувати так, як ухвалив комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, заступник голови комітету висловив свою позицію. Таким чином, ми можемо переходити до прийняття рішення.

Колеги, я хочу повідомити, що ми завершили обговорення проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» (№ 8121) і можемо переходити до прийняття рішення. Прошу голів фракцій і секретаріат Верховної Ради запросити всіх депутатів до залу.

Хочу також звернутися до мажоритарників. Ми розв'яжемо всі проблеми, але в нас ще є історичні законопроекти, які поза нами, які вище від нас, колеги. Потім буде перерва, я обіцяю, що ми з вами зустрінемося і поговоримо. Колеги, у нас більше шансів не буде.

Я звертаюся до всіх з проханням узяти участь у голосуванні. Будь ласка, займіть робочі місця. Я вам скажу, що в нас є певні непорозуміння в залі, це правда. Тому я проведу спочатку рейтингове голосування. Якщо ми побачимо, що з голосами складно, то згідно з Регламентом я зможу оголосити невелику перерву.

Колеги, я прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Першим буде рейтингове голосування. Ще раз наголошую, будемо голосувати в редакції, яку доповідав голова підкомітету Кулініч.

Ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» (№ 8121) у редакції комітету. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 152.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 38, «Народний фронт» – 49, «Опозиційний блок» – 3, «Самопоміч» – 16, Радикальної партії – 14, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 6, «Партія «Відродження» – 5, позафракційні – 12.

Колеги, я хочу зробити повідомлення. До президії надійшла заява про перерву від двох фракцій.

Колеги, тут є бажачі завалити цей законопроект? Навіщо? Моє завдання як Голови Верховної Ради України – не дати його завалити. Хіба є бажачі його завалити? Немає.

Колеги, увага! Є пропозиція надати ще по хвилині для виступів від фракцій. Остаточний варіант потребує обговорення. Тому продовжуємо обговорення.

«Блок Петра Порошенка» не виступав?

Від «Народного фронту» – Іванчук, 1 хвилина. Потім – Сидорович.

ІВАНЧУК А.В. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Давайте розглянемо одну пропозицію. Думаю, що вона об'єднає зал. Голосуймо за даний законопроект у редакції, яку запропонував комітет, з одним зауваженням, яке я зачитав для стенограми, щодо ліквідації комунальних підприємств, які здійснюють не держреєстрацію, а рейдерство, і це весь зал, кожна фракція, кожна депутатська група дуже добре знає.

Тому я прошу, давайте об'єднаємося і приймемо законопроект у редакції комітету з цією пропозицією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Самопоміч» – Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, я дуже прошу про одну просту річ. Я вам гарантую, що наше засідання в цю хвилину дивляться десятки тисяч, можливо, сотні тисяч людей. Законопроект, який ми зараз розглядаємо, має надзвичайно велике значення для людей, які живуть у селах і для яких питання землі є дуже важливим.

Півтора року ми працювали над цією таблицею. День за днем пункт за пунктом ми обговорювали ці норми, дискутували щодо них включно до вчорашнього дня, і сьогодні нам з голосу пропонують проголосувати за якісь речі. Це абсолютно неприйнятно. Але коли ми говоримо про комунальні підприємства, то потрібно бути чесними й послідовними до кінця. Найбільша проблема є у філіях комунальних підприємств. Це вони – найактивніші рейдери. Філії комунальних підприємств, які створені не за законом, а за постановою Кабінету Міністрів, ліквідовуються за 6 секунд. У середу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

СИДОРОВИЧ Р.М. У середу на наступному засіданні Кабінету Міністрів можна ліквідувати філії комунальних підприємств, створені

за постановою Кабінету Міністрів. Завтра під час «години запитань до Уряду» я передам номер постанови Кабінету Міністрів, яку потрібно скасувати.

Тому голосуймо за опрацьований законопроект за тією таблицею, яку вже роздано, щодо якої є висновок Головного юридичного управління, і, нарешті, дамо людям юридичну гарантію захисту їхніх прав на землю, що вони давно заслужили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч – від «Партії «Відродження». Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, ми два роки працювали в комітеті з профільними асоціаціями, з Нотаріальною палатою, з Міністерством юстиції, з Міністерством аграрної політики. Було достатньо часу для того, щоб внести всі поправки. Підготовка законопроекту до другого читання відбувалася протягом достатньо тривалого часу, ми витримали всі регламентні норми.

На такий закон чекають усі аграрії, тому що він, дійсно, захистить їх від рейдерських схем і від рейдерських нападів. Я прошу, щоб ті фракції, які не голосують, пояснили свою позицію, щоб люди знали, чому ви не підтримуєте. Тут не може бути ніяких інших моментів. Я не розумію, чому не голосують мажоритарники. Поясніть це.

Це дуже важливий законопроект. Ми не можемо зривати таке важливе голосування з незрозумілих причин. Тож прошу поставити законопроект на голосування саме в редакції комітету, що напрацьована з Нотаріальною палатою і профільними асоціаціями, і підтримати, тому що на його прийняття чекають аграрії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від Радикальної партії – Ляшко Олег Валерійович.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Важливий антирейдерський законопроект валить президентська фракція. Чому вони валять? Тому що влада підтримує рейдерів,

захоплення майна, землі, що відбувається в Україні під прикриттям влади. Позиція президентської фракції, яка не голосує за важливий антирейдерський законопроект, підтверджує, що рейдерів в Україні кришує влада. Вони хочуть забрати в українських селян землю, майно, майбутнє і перспективу. Валять ті законопроекти, які повернуть селянам упевненість, можливість захистити на рівні закону своє майно.

Тому ми вимагаємо від президентської фракції не підтримувати рейдерів, не кришувати «беспредел», коли грабують людей в Україні, а проголосувати за законопроект, прийняття якого захистить українських громадян, їхнє майно і їх можливість працювати в рідній країні. Не кожному пощастило бути при владі, як вам, то використовуйте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

ЛЯШКО О.В. ...то використовуйте цю владу, яку тримати вам ще недовго залишилося, для того, щоб захистити людей, а не дограбовувати. Хочете забрати землю, забрати «Центренерго», позбавити селян і робітників можливості працювати – все хочете забрати собі.

Ми не дамо вам грабувати людей. Голосуйте за законопроект, паразити!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Батьківщини» – Сергій Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, давайте розберемося без емоцій, що зараз відбувається.

За півтора року, проаналізувавши всі рейдерські схеми, які творили реєстратори – державні, комунальні, будь-які інші – комітет виявив ці схеми і зробив усе можливе, щоб це зупинити, коли перехід права власності відбувався за одну хвилину, а далі роками власники намагалися відстояти своє право, у тому числі на землю.

Наша пропозиція така. Оскільки всі поправки чудово підготовлено в редакції комітету, ми голосуємо за редакцію комітету. Якщо є питання до комунальних підприємств, будь ласка, проаналізуйте їх роботу, подайте відповідний законопроект.

Але що нас лякає? Щоб не сталося так, що замінять схеми комунальних підприємств...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. ...єдиною вертикаллю державних таких самих рейдерських схем. Саме тому, щоб уникнути цієї ситуації, наша пропозиція така. Те, що треба врегулювати постановою Кабінету Міністрів, про що кажуть наші колеги із «Самопоміч», у Кабінету Міністрів є можливість врегулювати. Всі інші норми вносять як проект про внесення змін до закону, і нічого з голосу ми приймати не будемо.

Підтримати позицію профільного комітету – це зараз єдиний можливий варіант.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, увага! Ще раз вам повідомляю і наголошую з президії Верховної Ради України: я ставлю на голосування в редакції комітету.

Я ще раз проведу рейтингове голосування. Можливо, не всі правильно зрозуміли.

Хочу також повідомити, що після цього голосування буде перерва на півгодини, бо з відповідною заявою звернулися фракція «Опозиційний блок» і група «Відродження» (*Шум у залі*). Я сказав, що потім буде голосування. Ви слухайте уважно Голову, менше будете кричати з місця.

Колеги, ми зможемо зібратися та обговорити ці питання, але зараз давайте не будемо завалювати законопроект, над яким комітет працював півтора року. Це нечесно, несправедливо і це нічого не змінить.

Давайте приймемо законопроект, я оголошу перерву, бо вона й так буде, потім ми зберемося, і я обіцяю вам, що зроблю все можливе, щоб врегулювати цю проблему. У порядку денному на сьогодні стоять питання історичної ваги. Не можна ставити їх під ризик. Колеги, є розуміння і підтримка? Голосуємо – і перерва на півгодини.

Отже, колеги, я ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» (№ 8121) у редакції комітету. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 178.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 40, «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 2, «Самопоміч» – 17, Радикальної партії – 16, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 7, «Партія «Відродження» – 7, позафракційні – 21.

Колеги, у мене немає іншого варіанта, немає інших опцій, як розпочинати голосування. Ми не можемо оголосити перерву, поки не завершили розгляду. Немає у мене іншої можливості, тільки після розгляду.

Можливо, ви підтримаєте пропозицію про направлення на повторне друге читання? Подумайте. О'кей? *(Шум у залі)*.

Колеги, я вам пояснюю, що перед голосуванням не можна робити перерву, немає такої опції. Її можна оголосити після голосування. Завершується розгляд, а потім – перерва. Запитайте у Віктора Пинзеника, він вам пояснить детальніше.

Підтримайте хоча б будь-що, хоча б пропозицію про повторне друге читання. Я обіцяю, що відразу після голосування ми йдемо на перерву, і я особисто, Голова Верховної Ради, зроблю все, щоб розв'язати проблему. Я про неї не знав, лише щойно почув у залі. Але давайте проголосуємо, колеги. Я не член аграрного комітету, проте люди, які півтора року працювали, докладали свої зусилля, свою енергію, не можуть стати заручниками політичних непорозумінь. Я прошу проголосувати і після того оголошу перерву.

Колеги, я поставлю на рейтингове голосування пропозицію, яка прозвучала, про направлення на повторне друге читання. Можливо, вона буде на підтримку вашої позиції – ні за що не голосувати.

Отже, ставлю на рейтингове голосування, яке я маю право проводити. Хто за те, щоб проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» направити на повторне друге читання, прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 208.

Ми можемо набрати голосів, колеги. Увага! Зараз я діятиму так, як передбачає Регламент. Спочатку поставлю на голосування пропозицію про прийняття в другому читанні та в цілому, а потім, якщо вона не пройде, відразу – про направлення на повторне друге читання, щоб було чесно, щоб усі розуміли позицію. Таку послідовність позицій передбачає Регламент.

Колеги, прошу всіх зайняти свої місця і підготуватися до голосування. Давайте хоча б направимо на повторне друге читання, щоб не завалити законопроект. Відразу після голосування я обіцяю, що оголошу перерву і самостійно буду займатися тим, щоб розв'язати проблему, яка збурила зал. Давайте просто проголосуємо.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть робочі місця.

Ставлю на голосування першу позицію – прийняти проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо протидії рейдерству» (№ 8121) в редакції комітету в другому читанні та в цілому. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо, колеги. Давайте підтримаємо.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

Давайте об'єднаємося, щоб ми не завалили законопроект. Так вони обіцяли, так і голосують.

Наступна пропозиція – направити проект закону № 8121 на повторне друге читання. Давайте всі проголосуємо і підтримаємо. Давайте об'єднаємося. Це компромісна позиція. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

«За» – 209.

Отже, колеги, зараз у мене є дві опції. Перша – повернутися до голосування, друга – оголосити законопроект відхиленням (*Шум у залі*). Перерви до голосування не може бути.

На повторне друге читання?

Отже, зараз я ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту, а потім буде пропозиція про повторне друге читання. Прошу показати по фракціях. Колеги, мені здається, ми можемо (*Шум у залі*). Я ще раз говорю, на повторне друге читання.

Кулініч, 1 хвилина. Будь ласка.

Прошу зайняти робочі місця.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, шановний Андрію Володимировичу, ми просто зараз завалимо законопроект. Я прошу, дайте можливість ще раз виступити всім фракціям і позафракційним депутатам, нехай вони висловлять свою позицію, чому не голосують. Ми не

можемо направляти на повторне друге читання, тому що просто завалимо цей законопроект.

У нас є інший законопроект, який розглядається в іншому комітеті, і всі ці норми можна розглядати саме там. Тому не треба плутати одне з іншим, давайте не будемо провалювати два роки роботи асоціацій, Мін'юсту, Нотаріальної палати, народних депутатів.

Тому, будь ласка, надайте ще всім по хвилині для виступів від фракцій, нехай висловлять свою позицію, щоб люди знали, чому не приймаються важливі для селян і для аграрного сектору закони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заступник голови комітету Бакуменко, 1 хвилина.

БАКУМЕНКО О.Б. Я хочу сказати, що зараз аграрники стали заручниками ситуації, яку вирішили на бюджетному комітеті. Але знову ряд депутатів не голосують законопроект, і справа в іншому.

Я прошу всіх, проголосуйте, будь ласка. Якщо ви не хочете голосувати за прийняття в цілому, то підтримайте хоча б пропозицію про направлення на повторне друге читання.

Андрію Володимировичу, прошу вас ще раз поставити на голосування пропозицію повернутися до розгляду. Якщо немає голосів за прийняття, то треба хоча б направити на повторне друге читання, бо ми втратимо законопроект.

Звертаюся до всіх від імені аграріїв, проголосуйте. Це буде закон для людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення. Зрозумійте, такий закон – не для уряду і не для бюджетного комітету, а для українських селян і українських аграріїв. Чому вони мають бути заручниками, я цього не розумію.

Отже, я поставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду, а там розберемося. Прошу всіх зобілізуватися і зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду антирейдерського законопроекту № 8121 і прошу... *(Шум у залі)*.

Добре, від аграрного комітету – Івченко, 1 хвилина.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, насправді я хочу сказати, що ми в залі вирішуємо багато своїх питань: хтось – питання бюджету, хтось – соціально-економічні питання, але ж ми представники народу. Ми повертаємося до своїх регіонів, у свої округи. Хіба півтора року ми не приводили на *press-point* людей, у яких стріляють, їхніх жінок катують, забирають майно і підприємства?

Це питання не тільки аграрного комплексу, а й усіх тих, які мають як рухоме, так і нерухоме майно, і які його реєструватимуть. Але переважно це стосується аграрних питань, поводження безпосередньо з людьми, які мають пайові землі.

Колеги, я дуже прошу, ми не можемо зараз переривати це питання, давайте проголосуємо. А людям я раджу: дивіться, будь ласка, як голосують фракції і хто зриває це голосування, і зробіть правильний вибір на наступних виборах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, перше голосування – за повернення до розгляду. Прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Ще раз наголошую, що після голосування я оголошу перерву й особисто буду займатися розв’язанням цієї проблеми. Не може бути питання аграрної політики заручником зовсім іншої проблеми, яка є в залі.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду антирейдерського законопроекту № 8121. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 228.

Ми повернулися.

Тепер у мене таке прохання. У залі є голоси. Колеги, я наголошую ще раз, почуйте мене. Ми не можемо оголосити перерву до закінчення розгляду. Хтось хоче уточнень і спеціальних інструкцій – є Віктор Пинзеник, підійдіть, запитайте в нього.

У мене, колеги, є прохання: давайте приймемо – і відразу буде перерва. Колеги, не вплине на уряд чи на будь-кого те, що ви завалите аграрний законопроект, це жодним чином не вплине на тих, які займаються цією проблемою. Я знову спочатку поставлю на голосування пропозицію, яка передбачена Регламентом, про прийняття в цілому.

Якщо вона не пройде, поставлю пропозицію про повторне друге читання.

Отже, прошу підготуватися до голосування. Першою ставлю на голосування пропозицію прийняти антирейдерський законопроект № 8121 у другому читанні та в цілому в редакції комітету, як наголосив заступник голови комітету Бакуменко. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 208.

Друга пропозиція, об'єднуюча – направити на повторне друге читання. Це чесно і справедливо, колеги.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту закону [№ 8121](#) на повторне друге читання. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо, колеги, злагоджено, підтримуємо, як домовлялися.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Зараз я хочу вам повідомити, що дві фракції подали заяву про реальну перерву, а не виступ, тому я оголошую перерву до... (*Шум у залі*). Фракція «Опозиційний блок» і група «Відродження» – ті, що бояться сьогоднішнього історичного дня.

Оголошую перерву на 30 хвилин до 11 години 27 хвилин. Зараз я займуся питанням, про яке ми домовлялися.

Об 11 годині 27 хвилин прошу всіх бути в залі. Це історичний день, історичне голосування.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, час, відведений для перерви, вичерпано. Я прошу всіх заходити до залу, займати робочі місця. Я прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Після оголошення перерви слово для виступу надається Новинському, 3 хвилини. Будь ласка.

НОВИНСЬКИЙ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний український народ! Шановний український парламент! Сьогодні безпрецедентний в історії парламентаризму день,

коли до порядку денного в обхід усіх конституційних процедур і Регламенту буде поставлено кілька резонансних законопроектів, щодо яких не досягнуто суспільної згоди і які вже викликали конфлікти в суспільстві. Це антицерковні законопроекти, спрямовані на знищення канонічної Української православної церкви.

Законопроект [№ 4511](#) передбачає особливу процедуру реєстрації релігійних організацій та процедуру погодження кандидатур священників Української церкви з виконавчою владою. Це дискримінація і відверті більшовицькі методи зразка 30-х років минулого століття.

Законопроект [№ 4128](#) передбачає зміну статуту релігійної громади незначною кількістю голосів її членів, перехід до інших конфесій, що фактично легалізує рейдерство храмів та церковної власності на користь провладної церкви. Ви готуєте захоплення храмів Української православної церкви.

Законопроект [№ 5309](#) про насильницьке перейменування нашої канонічної Української православної церкви. Автори законопроекту аргументують прямою загрозою поширення деструктивної пропаганди з використанням релігійного чинника з боку держави-агресора. Ніяких фактів, що це підтверджують, вони не наводять.

Ми вважаємо, що Президент Порошенко перетворив питання створення церкви на елемент своєї власної передвиборної технології. Він свідомо розпалює міжконфесійну ворожнечу. Конституція України, Закон «Про свободу совісті та релігійні організації» гарантують, що право на свободу совісті може бути обмежено тільки охороною порядку, моралі й захисту прав людей (*У залі скандують: «Ганьба! Ганьба!»*).

Чинне законодавство вже достатньо регулює відповідальність громадян за правопорушення. Стаття 35 Конституції гарантує громадянам свободу совісті та віросповідання. Церква і релігійні організації гарантовано відокремлені від держави.

Партія «Опозиційний блок» буде всіма законними способами захищати кожного священика, кожного віруючого, кожен храм.

Андрію Володимировичу, хочу вам нагадати, що відповідно до Регламенту законопроекти, включені до порядку денного на ранковому засіданні, ви можете розглядати тільки на вечірньому засіданні. Не порушуйте Регламенту. Це перше (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Друге. Нами буде внесено зміни до цих законопроектів. Тому не порушуйте Регламенту, не приймайте ці антицерковні законопроекти в цілому.

Шановні депутати, прекратите займатися передвиборної кампанією Петра Порошенко, йому осталося небагато.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за виступ.

Шановні колеги, наголошую, що я сьогодні, справді, запропонував включити до порядку денного сесії законопроект № 5309 для прийняття рішення і вважаю, що це історичний законопроект, яким передбачається, що церква, яка має центр у країні-агресорі, має носити назву тієї країни. Це закономірний шлях і закономірний розвиток будь-якої церкви. Не може бути спекуляцій з приводу того, що церква, яка освячує зброю вбивць українців, буде носити ім'я «Українська».

Це логічний і правильний хід, я вважаю цей законопроект історичним і на прохання Патріарха Філарета запропонував включити його сьогодні до порядку денного сесії для прийняття рішення. Він називається: «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій (об'єднань), які входять до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України». Вважаю, що цей законопроект підтримає весь український парламент, всі українці і патріоти, які є в цьому парламенті.

Але дивна річ, перед тим, як перейти до розгляду цього законопроекту, виникають якісь дискусії. Мені починає здаватися, колеги, що це якась спецоперація, що під час історичних рішень меркантильні питання переважають над історичними питаннями.

Український парламент розпочав цей шлях. Хочу нагадати, у червні 2016 року, власне, український парламент прийняв звернення до Всесвятішого Патріарха Варфоломія з проханням надання Томосу. Ми зараз за крок до отримання Томосу – події, яка поза нами, яка вище за нас. І я не уявляю, як можна технічні проблеми, які виникли

в бюджетному комітеті, ставити вище за історичні події. Я завжди, коли ми розпочинали сесію, говорив про відповідальність нашої місії, що ми знаходимося в історичний період в українському парламенті.

Колеги, я звертаюся до всіх народних депутатів. Я провів розмови і з Президентом, і з Прем'єр-міністром, щоб це питання було вирішено. Наскільки мені відомо, бюджетний комітет здатний його вирішити. Але в мене до вас велике прохання: не ставте під ризик історичні питання для Української держави, не вносьте своє ім'я з ганьбою до сторінки української історії.

Прошу, колеги, зараз усіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Хочу наголосити, що зараз ми переходимо до включення питань до порядку денного сесії.

Першим пропонується включити до порядку денного сесії питання, яке порушував на Погоджувальній раді перший заступник голови Комітету з питань освіти і науки Олександр Співаковський, щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти. Цим законопроектом передбачається фінансування харчування наших дітей. Які в кого можуть бути заперечення проти цього законопроекту?

Наступним пропонується включити до порядку денного для прийняття рішення проект закону № 5309, яким передбачається визначити, що в Україні є одна Українська православна церква. Колеги, я переконаний, що всі мають бути на робочих місцях і голосувати за цю пропозицію.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівлі продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом» ([№ 9122](#)).

Пропонується також включити законопроект [№ 9406](#).

Я вірю і сподіваюся, що ми зараз зможемо включити до порядку денного ці питання. Це чотири голосування, поміж них і історичні, тому я дуже прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Я також поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту закону [№ 9395](#) про Конституційний Суд, про

який я вже говорив. Наголошую ще раз, у ньому йдеться про розподіл у межах фінансування Конституційного Суду. Звертаюся до тих, які не голосували. Проект Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» щодо перерозподілу економії коштів» внесений народним депутатом Карпунцовим. Ним передбачається розподіл фінансів усередині того кошторису, який був виділений для суду, тобто не виділення нових коштів, а лише можливість заплатити працівникам секретаріату і апарату Конституційного Суду заробітну плату в кінці року.

Колеги, зараз я буду кожен з них ставити на голосування і глибоко переконаний, що ніхто не поставить під сумнів історичне рішення. Я звертаюся до мажоритарників, звертаюся до своїх колег. Пане Ярославе Дубневич, я звертаюся і до вас: підтримайте церковні законопроекти. Це питання поза нами, це питання вище за нас, воно не може стати розмінною монетою.

Отже, колеги, підготуйтеся до голосування. Перший законопроект... (*Шум у залі*). Добре, тоді я поставлю лише законопроект Співаковського про харчування дітей, щоб ми до обіду його розглянули. Так приймається, колеги? Давайте спробуємо.

Зараз я поставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного для прийняття рішення проект Закону «Про внесення змін до статті 80 Закону України «Про освіту» щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти» ([№ 9425](#)), щоб ми змогли перейти до його розгляду. Це освітній законопроект, давайте навколо нього об'єднаємося. Інші питання я не ставитиму.

Отже, хто підтримує включення до порядку денного сесії для прийняття рішення проекту закону № 9425, прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 217.

Наголошую, я сказав, що зараз розглянемо лише проект про освіту, а потім – перерва о 12 годині. Жодних інших голосувань не буде, тільки щодо харчування дітей.

Ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення зараз проекту закону про харчування дітей № 9425. Прошу проголосувати і підтримати. Підтримаймо дітей! Голосуємо!

«За» – 218.

Колеги, я поясню свою логіку. Зараз 11 година 52 хвилини. Ми включимо законопроект до порядку денного, почнемо його розгляд, не завершимо – потім буде перерва, і після перерви завершимо. У нас 8 хвилин, щоб ми змогли розпочати розгляд.

Це розумна пропозиція. Через 8 хвилин я оголошу перерву, як передбачено Регламентом. У мене немає іншої опції. Я прошу вас підтримати, колеги! Голосувати будемо після перерви, після 12 години 30 хвилин.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного для прийняття рішення проекту закону № 9425 про освіту щодо забезпечення харчування дітей. Прошу голосувати. Підтримаймо дітей, колеги! Уважно голосуйте, кожен голос має вагу! Голосуймо «за».

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту закону № 9425. Прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Але голосувати будемо після перерви.

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою.

«За» – 84.

Отже, будемо розглядати за повною процедурою.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань науки і освіти Співаковського Олександра Володимировича. Будь ласка.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Два дні тому ми прийняли дуже важливий закон про булінг, який захищає освітнє середовище в Україні. Зараз ми розглядаємо не менш важливий законопроект щодо забезпечення комфортних умов навчання, роботи наших викладачів і студентів у коледжах та університетах. На жаль, Закон «Про освіту» прийнятий таким чином, що його можна трактувати по-різному, особливо частину четверту статті 80 щодо непрофільної діяльності. У рамках цієї непрофільної діяльності прокуратура сьогодні фактично ліквідує всі угоди щодо харчування, бо 99 відсотків технікумів і коледжів

не організують власного харчування, і це зрозуміло. Вписувати до штатного розпису поварів, офіціантів тощо просто немає сенсу, тому це робиться як аутсорсинг. Практично всі університети згідно з ліцензійними умовами зобов'язані забезпечити харчування. Це саме стосується і медичних послуг.

Тож учора Комітет з питань науки і освіти підтримав законопроект № 9425. Я хочу подякувати всім народним депутатам, які брали в цьому участь, зокрема Івану Григоровичу Кириленку, Олексію Олексійовичу Скрипнику, Тарасу Дмитровичу Кременю, Володимиру Михайловичу Литвину, Ірині Мирославівні Констанкевич.

Законопроект побудований таким чином, щоб забезпечити, з одного боку, можливість здійснення діяльності освітніми закладами, а з іншого боку, унеможливити зловживання. Для цього спеціально виписана норма про те, що Міністерство освіти і науки через відповідні майнові комісії надаватиме такі дозволи. Вона звучить так: «Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти, та пов'язані із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням визначення органом управління можливості користування державним нерухомим майном у межах законодавства».

Отже, встановлено всі запобіжники, але водночас норми щодо харчування, медичних послуг, проведення культурних, духовних заходів тощо виписано таким чином, що ми можемо це зробити.

Шановні колеги, ми повинні побудувати конструкцію, у якій студентам, школярам буде не тільки безпечно, а й комфортно навчатися. Це наша з вами відповідальність. Якщо ми цього не зробимо, то з лютого прокуратура повністю зупинить ці договори оренди, і це означатиме, що всі університети, коледжі залишаться без харчування, без медичних послуг.

Прошу дуже уважно на це поглянути і підтримати рішення профільного Комітету з питань науки і освіти. Законопроект дуже короткий, тому ми пропонуємо прийняти його не тільки за основу, а й у цілому.

Я дуже сподіваюся на вашу підтримку. Студенти, працівники університетів та коледжів чекають на рішення Верховної Ради.

Це буде імперативна норма, яка означатиме, що ніхто з силовиків не зможе втручатися у діяльність наших університетів.

Дякую вам усім за розуміння і чекаю на підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, наступний розділ – запитання до доповідача, але я пропоную з нього продовжити вже після перерви.

Зараз 12 година. Я оголошую перерву на 30 хвилин. О 12 годині 30 хвилин прошу бути на місці, пане Співаковський, щоб ті, які мають бажання, могли поставити запитання. Ми розпочнемо без запізнь о 12 годині 30 хвилин (*Шум у залі*).

Добре, оголошення – Унгурян, 1 хвилина.

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Ісусу Христу! Шановні народні депутати! Я прошу вашої уваги. Зараз у кулуарах Верховної Ради України відбувається унікальна акція до 1030-ліття хрещення Київської Русі – України, створюється рукописна Біблія, яка пишеться руками українців. Сьогодні можна залишити свій рядочок із Святого Письма. Під час перерви запрошуємо всіх, включно з Головою парламенту, головами фракцій, залишити свої рядки в рукописній українській Біблії. Прямо зараз у кулуарах чекаємо на вас, увійдіть в історію України, української рукописної Біблії.

Божого всім благословення! Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, о 12 годині 30 хвилин всіх чекаю в залі для продовження нашої роботи.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час, відведений для перерви, завершено. Я нагадую, що ми продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до статті 80 Закону України «Про освіту» щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти» (№ 9425). Ми його включили до порядку денного для прийняття рішення відразу, і до перерви виступив перший заступник голови комітету Співаковський Олександр Володимирович.

Зараз відводиться 3 хвилини на запитання до доповідача. Прошу провести запис на запитання.

Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Всі розказують, що цей законопроект направлений на поліпшення забезпечення харчування чи ще на щось. Але ви знаєте, треба просто прочитати текст законопроекту і з'ясувати, які зміни пропонується внести до частини четвертої статті 80.

Перше. Об'єкти та майно державних і комунальних закладів не підлягають приватизації. Тобто це взагалі з харчуванням не пов'язане.

Друге. Що таке об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти? Це не освітні заклади, не навчальні заклади, а майно, яке належить до вертикалі Міністерства освіти і науки.

Тому в мене запитання. Чому ви пропонуєте в цьому законопроекті заборонити приватизувувати ті об'єкти та майно закладів освіти, в яких не проходить і ніколи не проходило навчання, – ані вищих навчальних закладів, ані шкіл, ані садочків, тобто забороняєте фактично приватизувувати занедбані приміщення?

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую за запитання. Відразу хочу сказати, що текст, який я представив, повністю узгоджений з Міністерством освіти і науки України, він проходив відповідну експертизу. Мова йде про бюджетні організації, які, як ви знаєте, перебувають на утриманні державного бюджету, і тільки Верховна Рада, Кабінет Міністрів України надають ті чи інші дозволи. Коли ми приймали базовий Закон «Про освіту», то самі проголосували за те, що не можна вилучати майно, бо ми знаємо, чим це закінчиться. Тільки-но ми дозволимо десь щось забирати, то відразу знайдуться господарі на майно технікумів, коледжів, університетів.

Тому в нашому законопроекті нічого не забороняється, навпаки, пропонується розширити можливості для використання майна бюджетних установ для забезпечення навчального...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. ...а також процесів, які з ним пов'язані. Бо коли студент виходить з аудиторії, у нього повинна бути можливість, і це записано в ліцензійних умовах, попити кави, поїсти в їдальні, зайти до медичного центру отримати відповідну допомогу. На жаль, на сьогодні такої можливості немає. Тому ми й запропонували ці зміни до частини четвертої статті 80.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Писаренко Валерій Володимирович.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Дякую. Шановний колего, найперше я хотів би підтримати вас у всіх прагненнях, що направлені на підтримку нашої освіти. Від усіх харків'ян, від усіх харківських вузів скажу вам, що вони вже давно очікують на зміни, які дали б можливість вищим навчальним закладам бути більш фінансово незалежними.

Але при цьому хотів би зазначити, що дуже важливо, щоб ці кошти направлялися саме цим вищим навчальним закладам. У зв'язку з цим у мене таке запитання. Чи справді в разі прийняття даного законопроекту додаткове фінансування піде на підвищення можливостей вищих навчальних закладів, які отримують право надавати в оренду такі приміщення? Чи зможуть вони використовувати їх для розвитку власної як освітньої бази, так і товарно-матеріальної бази?

Дякую.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. Дуже правильне запитання. Поясню, як зараз працює формула. Університет отримує ці кошти і 50 відсотків відразу віддає до Фонду державного майна. З тих, що залишилися, він повинен заплатити податок на додану вартість. Після того повинен ще заплатити податок на прибуток. У результаті університет реально отримує близько 23-24 відсотків від того, що надходить, але всіма коштами, які залишаються, він, дійсно, розпоряджається.

Зазвичай ці кошти направляються саме на поліпшення матеріально-технічної бази університету. Але повторюю, вони дуже невеликі.

Головне, на мій погляд, не кошти, а надання сервісу для студентів, бо університет – це майданчик, де капіталізується людина, адже вона перебуває не лише в аудиторіях, їй потрібні й їдальня, і медичні послуги, спорт...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд, будь ласка, щоб завершити.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Ні, достатньо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую доповідачу за представлення законопроекту та відповіді на запитання.

Переходимо до обговорення. Я прошу шановних народних депутатів підготуватися і взяти участь у записі для обговорення від фракцій. Прошу провести запис.

Від Радикальної партії я запрошую до слова народного депутата Олега Ляшка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Я маю велику честь очолювати Наглядову раду Національного педагогічного університету імені Сковороди, найстарішого педагогічного вузу Східної Європи, який закінчував я і тисячі педагогів в Україні і колишньому Радянському Союзі. Тому ми підтримуємо законопроект колеги Співаковського, прийняття якого дасть можливість студентам харчуватися та лікуватися, а головне, щоб правоохоронні органи не шантажували навчальні заклади і не створювали їм проблем, щоб професура, викладачі, ректорат займалися навчанням студентів, а не відбиттям від загребущих рук правоохоронних органів.

Але, шановний колего Співаковський, я хочу звернутися до вас. Цей важливий законопроект став заручником фракції, у якій ви перебуваєте. Депутати-мажоритарники з вашої фракції сьогодні б'ються за ті крихти з барського стола, які називаються соцекономрозвитком, а в народі їх називають хабарами на округи. Тому що вони вже стелять

собі підстїлки на наступні вибори за рахунок коштів платників податків і взяли в заручники студентів і виші.

Більше того, відновлювати треба харчування не тільки студентів, а й у школах. Сьогодні коли дитина йде до школи, то в кожної мами й тата голова пухне, де взяти 40-50 гривень, щоб дати їй на обід, тому що в результаті політики вашої влади, колего Співаковський, мільйони українських сімей не мають чим годувати дітей, у них немає грошей, копійчані зарплати, відсутність роботи. Хто має це робити? Держава!

Сьогодні фінансують харчування дітей у школах до четвертого класу. А хїба діти у п'ятому чи у восьмому, чи у дванадцятому класі не хочуть їсти? Кожна дитина хоче їсти, а не тільки президентська чи депутатська.

Тому ми вимагаємо від уряду внести зміни до бюджету і передбачити державне фінансування харчування українських дітей у школах і дитячих садках, щоб кожна дитина кожного дня отримувала скляночку теплого молочка, ложечку українського солоденького медку, а не пальмову олію, якою ви травите народ, і потім люди все життя працюють на аптеку і на лікарню, а мають працювати на добробут власної сім'ї.

Яке найбільше щастя кожної української родини? Це коли діти успішні, здорові, навчені і мають перспективу в житті. Сьогоднішня влада забирає в українських дітей перспективу і навіть не годує їх. Ми відновимо харчування діточок у школах, кожна українська дитина їстиме борщ з м'ясом кожного дня, а не раз на рік на Рїздво чи на Великдень. Кожна українська дитина буде здорова, освічена й успішна.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від «Опозиційного блоку» народного депутата Олександра Долженкова.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок», звичайно, підтримуватиме

зазначену законодавчу ініціативу, яка спрямована на заборону приватизації та використання не за освітнім призначенням об'єктів та майна закладів освіти.

Через що виникла зазначена проблема? Раніше такої проблеми не було, оскільки норма Закону України «Про освіту» не дає можливості використовувати не за цільовим призначенням зазначене майно, але внаслідок недосконалого виконання зазначеної правової норми з'явилася вказана законодавча ініціатива.

Тому якщо чинна коаліція, чинна влада допускають можливість зловживання вказаними правовими нормами на місцях тими посадовцями, яких вони самі призначили, і необхідно передбачити додаткові гарантії недоторканності закладів освіти, то ми, звичайно, вас у цьому будемо підтримувати, оскільки найперше підтримуємо не вас як авторів зазначеної законодавчої ініціативи, а тих вчителів та інших працівників закладів освіти, яких ми не хочемо давати на поруку зазначеним чиновникам.

Що стосується відновлення харчування діточок, про яких дуже палко турбуються промовці, то хочу зазначити, що дотації місцевим бюджетам, які передбачалися з державного бюджету для фінансування державних та комунальних закладів освіти, є невід'ємною частиною тієї бюджетної децентралізації, за яку голосували члени коаліції та колишні члени коаліції, які також підтримали відповідну Коаліційну угоду.

Так ось я хочу нагадати, що в рамках бюджетної децентралізації, так палко розрекламованої колишнім Прем'єр-міністром України, чинним Прем'єр-міністром України, ви самі ж голосували за законодавчі ініціативи, які були спрямовані на скорочення видатків державного бюджету на заклади охорони здоров'я та освіти. Через те діточки, можливо, і недоїдали. Тому не потрібно тут виходити з лозунгів популізму, а необхідно просто проаналізувати, хто за що голосував.

Я та наша фракція «Опозиційний блок» закликаємо до підтримки вказаної законодавчої ініціативи, і ще спочатку виступали проти того, щоб бюджетну децентралізацію робили за рахунок закладів охорони здоров'я та освіти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від «Блоку Петра Порошенка» народного депутата Оксану Продан.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я прошу вас об'єднатися навколо цього законопроекту, тому що ним пропонується виправити, можливо, помилку, можливо, інше тлумачення тих депутатів, які голосували за Закон «Про освіту», у частині роботи їдалень у школах та університетах. На сьогодні заборонено подвійне використання приміщень навчальних закладів, і коли ми голосували за Закон «Про освіту», вважали, що це правильно. Але заборона подвійного використання приміщень освітніх закладів не для освіти забороняє одночасно й харчувати дітей у цих приміщеннях, і багато представників правоохоронних органів читають чинний Закон «Про освіту» як такий, що забороняє здавати в оренду приміщення для їдалень у школах та університетах.

У разі неприйняття цього законопроекту завтра в усіх школах, університетах і ПТУ позакриваються їдальні, тому я вас дуже прошу його підтримати.

Законопроектом пропонується внести дві зміни до Закону «Про освіту»: заборонити в будь-якому випадку приватизувати приміщення освітніх закладів, і це правильно, тому що ми знаємо, як можна використовувати приміщення з нечесною метою, але водночас дозволити здавати в оренду для того, щоб працювали їдальні і діти могли харчуватися.

Завтра можна внести інші законопроекти, можна прийняти різні рішення, і це буде на користь дітей. Але якщо ми не проголосуємо сьогодні за цей законопроект, діти з 1 січня залишаться без їдалень у школах, вузах і ПТУ.

Тому прошу всіх об'єднатися і прийняти цей законопроект, а головуючого прошу не допустити його втрати в тому випадку, якщо не буде людей у залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від фракції «Об'єднання «Самопоміч» народного депутата Олександра Данченка.

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Безумовно, потрібно підтримувати цей законопроект, виправляючи помилки попередніх рішень. Але хочу звернути увагу на те, що давно потрібно долучити до програми розвитку освіти в Україні державно-приватне партнерство, за рахунок якого бізнес готовий фінансувати, допомагати отримувати прибутки, і за рахунок цієї діяльності фінансувати і вищу освіту, і середню освіту, і професійну освіту. Це дуже важливо.

Я хочу звернутися до першого заступника голови комітету пана Співаковського. Ми дуже багато разів про це з вами говорили. Давайте разом створимо такий закон, який дасть змогу бізнесу реально співпрацювати через інструменти державно-приватного партнерства і наповнювати розвиток нашої освіти і науки.

Така сама ситуація і з фізичною культурою та спортом. Вибачте, можна гарно годувати, і це потрібно робити, але якщо наші школярі не мають змоги займатися спортом, фізичною культурою, це не додає їм здоров'я. Тому я вважаю, що такі проблеми потрібно розв'язувати комплексно в єдиній програмі розвитку нашої освіти.

Ще хочу звернути вашу увагу на таке. Де-факто розробки наших інститутів за рахунок того, що зараз немає такого державно-приватного партнерства, яке використовувалося б для держави і для вузів, для інших закладів, просто витягуються, виводяться поза інститути, поза технічні заклади, і на так званих конкурсах стартапів ними взагалі користуються інші, а самі розробники і вузи нічого не отримують. Тому я вважаю, що потрібно розробити комплексну програму, і це основне завдання Кабінету Міністрів. Ось цього потрібно вимагати.

Розв'язання точкових проблем – це, звичайно, добре, але в нас немає жодного комплексного підходу, як і взагалі стратегії інвестиційного та економічного розвитку держави, а саме з цього повинен починати свою діяльність Кабінет Міністрів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Народний фронт» запрошую до слова народного депутата Кривошею. Прошу.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Фракція «Народний фронт». Добрий день, шановні колеги! Насамперед я хотів би звернути увагу на те, що ані в назві проекту закону, ані в його тексті нічого не говориться саме про харчування. У ньому йдеться про те, що об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням. А ми повинні зрозуміти, що таке визначення вже на сьогодні є, воно працює. Це перше.

Друге. Авторами пропонується така норма: «Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти (наголошую, об'єкти та майно) не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти та пов'язані із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням визначення органом управління можливості користування державним нерухомим майном у межах законодавства».

Про що це говорить? Про те, що будь-яке майно закладів освіти, у тому числі шкіл, навчальних закладів вищого і середнього рівня, вузів і коледжів, може здаватися в оренду для проведення відповідної діяльності, про яку тут не сказано. Тому я вважаю, що до другого читання необхідно чітко визначити, яке майно можна здавати і для яких видів діяльності: для харчування, для фізичного виховання тощо. Тобто для того, що потребують ці навчальні заклади, а не просто передати об'єкт в оренду з метою, щоб там займалися якимось бізнесом і до університету нічого не надходило. Тому велике прохання звернути на це увагу.

Наступне. Тут багато говорилося про те, що в школах є проблеми з харчуванням. Люди добрі, на сьогодні всі комунальні заклади освіти і держава, і місцеві органи нормально забезпечують харчуванням, тому, на мою думку, не потрібно втручатися в діяльність місцевих

органів влади, щоб вони могли повноцінно проводити процес харчування. Якщо потрібні кошти, то ми повинні приймати рішення, щоб Кабінет Міністрів додатково виділяв необхідне фінансування для забезпечення безкоштовного харчування, наприклад, учнів перших – четвертих класів. Усе інше працює.

Тому я хотів би ще раз звернути увагу автора на те, що я подаватиму відповідну поправку до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошую до слова від групи «Відродження» народного депутата Писаренка.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую. Шановна пані головуюча! Я маю честь представляти у парламенті, напевно, освітню столицю України – місто Харків, де є десятки великих навчальних закладів. У нашому місті навчаються і проживають майже 300 тисяч студентів, і ми відчуваємо, що потрібно проводити зміни і в освіті, і в питанні надання додаткових можливостей освітнім інституціям задля того, щоб вони могли нормально працювати, конкурувати у світі. Адже сьогодні через відсутність нормальної матеріальної бази, а іноді й освітньої, молоді люди обирають навчання в Польщі, в Чехії, в інших сусідніх країнах, щоб, можливо, залишитися там жити в пошуках кращого життя, щоб будувати там своє майбутнє.

Що сьогодні ми розглядаємо? Це хоча і маленький, але крок до того, щоб допомогти навчальним закладам отримувати додаткові матеріальні переваги і закривати власні потреби. Якщо це дасть змогу збільшити матеріальні можливості вищих навчальних закладів, ми повинні об'єднатися і прийняти законопроект. Але це не повинен бути остаточний крок.

Я знаю, оскільки спілкуюся з ректорами харківських вузів, що перелік питань достатньо великий – це і освіта, і матеріальне становище. Одна з проблем освіти полягає в тому, що сьогодні студенти майже не обирають гуманітарні науки. Ми можемо втратити той потенціал, який є в Україні, щоб стати одними з перших у питаннях ІТ-бізнесу. Студенти не мають нормальної матеріальної бази, щоб вільно почуватися в гуртожитках. Вузи не можуть отримувати

додаткові матеріальні доходи, щоб після цього не було дзвінка або перевірки з прокуратури, де з них починають буквально вивертати все для того, щоб вони пояснили якісь невеликі свої витрати.

Нам потрібно чітко визначити: якщо доля цієї країни хвилює політиків, ми повинні дати можливість розвиватися наступному поколінню, а це означає, що необхідно турбуватися про матеріальне становище вищої, середньої та початкової освіти. Лише ухвалюючи такі рішення, як сьогодні, ми можемо допомогти...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте 30 секунд, будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Лише ухвалюючи такі рішення, як сьогодні, ми можемо допомогти освітянам розв'язувати їхні поточні проблеми.

Тому я закликаю підтримати наших колег, які подали цей законопроект, і не зупинятися на цьому, приймати й інші законопроекти щодо підтримки освіти.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключний виступ від фракцій – Шахов від групи «Воля народу», потім – виступи народних депутатів, 6 хвилин.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»). Політична сила «Наш край», група «Воля народу». Шановні колеги! Я закликаю кожен фракцію об'єднатися в одне ціле. Це не політичне рішення, а рішення заради наших дітей – майбутнього країни. Такий закон дасть можливість годувати наших дітей. Генеральний прокурор говорив з цієї трибуни, щоб ми приймали нормальні закони, тому що сьогодні прокуратура, усі силові органи повально порушують кримінальні провадження проти вишів та професійно-технічних навчальних закладів.

Коли я ще був малим, то в школі нас годували безкоштовними і сніданками, і обідами, і в другу зміну вечерею. Сьогодні діти не можуть навіть за свої гроші нормально харчуватися. Якщо ми не будемо думати про наших дітей, хто тоді взагалі думатиме? Наші іноземні партнери? Я закликаю всіх об'єднатися і підтримати законопроект Співаковського, тому що треба все-таки дбати про майбутнє покоління.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Батьківщини» – Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Шановні колеги, без сумніву, наша фракція підтримає цей законопроект, прийняття якого дасть змогу фактично розкріпостити школи і постачати якісне харчування під контролем.

Але, на жаль, сьогодні треба вести мову не про законопроекти, а про те, чому їх валять. Що сталося з антирейдерським законопроектом? Де зникла половина голосів найбільшої фракції парламенту? Чому вони не голосують? Що буде з наступним законопроектом?

Пане Голово, зберіть керівників фракції БПП і проведіть з ними виховну роботу, розкажіть їм, що таке мова, що таке віра, що таке армія, і чому зникають картки під час голосувань за ключові законопроекти. Думаю, те, що сталося сьогодні в сесійному залі, що відбувалося під час розгляду проекту закону про мови, коли весь зал повинен був виховувати найбільшу фракцію парламенту, це безпрецедентний випадок. Далі торгуватимуть недоторканністю землі, а це питання стоїть у порядку денному.

Вважаю, що моральний клімат у цьому залі дійшов до ручки. На жаль, це засідання завершується не з тим результатом, на який чекали. Я пропоную, якщо немає голосів навіть за такі надважливі законопроекти, не зривати їх розгляду. Зберіть усіх необхідних представників фракцій, і тільки після того треба продовжувати засідання. Не можна соціально-економічні чи інші питання робити заручниками найважливіших законопроектів, які стоять сьогодні у порядку денному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я зараз повідомлю всі фракції, бо було звернення до мене. Увага! Якщо можете, хвилину мене послухайте. Після завершення розгляду цього питання... (*Шум у залі*). Слухайте Голову Верховної Ради України, це буде мудро.

Після розгляду цього питання ми включимо до порядку денного сесії законопроект [№ 5309](#) і розглянемо його. За це будуть голоси, бо я впевнений, що ніхто в залі не посміє не голосувати за проект закону, який має історичну вагу. Тому пропоную не робити жодних перерв, спокійно завершити розгляд цього питання, бути всім на своїх місцях.

Наголошую: через 6 хвилин усім необхідно бути на своїх місцях, ми включимо законопроект до порядку денного і розглянемо. Це відповідальність усіх фракцій, щоб через 6 хвилин усі були на робочих місцях і брали участь у голосуванні. Сподіваюся, усі розуміють вагу цього голосування. Я переконаний, що всі голосуватимуть злагоджено, відповідально, і ми сьогодні підтримаємо Українську православну церкву, Патріарха Філарета. Давайте просто змобілізуємося і всіх, кого немає, запросимо до залу. З нами буде Бог, він нам допоможе.

Отже, колеги, 6 хвилин відводиться на виступи народних депутатів. Прошу провести запис.

Сугоняко передає слово для виступу Сергію Капліну.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні співвітчизники, дорогі українці, колеги! Я хотів би, щоб ви оцінили масштаб цинізму залу парламенту не тільки в частині можливого неголосування за цей надзвичайно важливий законопроект, а взагалі ставлення до наших дітей.

Друзі, ці партії, які сьогодні тут стояли, рвали горло і тільки ще не їли дитячих щоденників на трибуні Верховної Ради, аби показати, як вони люблять наших дітей і їх батьків, кожного місяця протягом року отримують від держави з кишень батьків цих дітей майже 700 мільйонів гривень на свою діяльність. Потім вони на ваші – навіть не на свої вкрадені, а на ваші, дорогі українці, гроші вішають

білборди, знімають телеролики і розказують, як вони підняли пенсії, зарплати, як врятували країну від війни і таке інше.

Вони отримують приховану соцеконом від уряду, домовляючись, обсідаючи, як мухи, Прем'єр-міністра кожного разу, коли приймається бюджет, обіймаючи його, виціловуючи в усі місця, замість того щоб ці 700 мільйонів гривень віддати нашим дітям. Вони у понад 200 тисяч дітей забирають право безкоштовно їсти, безкоштовно отримувати підручники, безкоштовно отримувати інші послуги від держави.

Оця банда цинічних скотів, скотиняк зруйнувала українську освіту, пустила її під ніж, використовує у своїх піарних, спекулятивних, принизливих цілях. Вони знову рвуться до українського парламенту. Більше того, вони забули про українського вчителя, який є святим і найважливішим для нашої країни, бо це фактор нашої конкурентоспроможності.

Україна починається не з кіз, не з корів, не з коней, а з українських лікарів, з українських вчителів, з українських робітників. Україна починається з простих людей, і про простих людей та їхніх дітей потрібно думати і дбати, аби вони мали гідні зарплати і пенсії.

Більше того, уся ця сволота разом з коаліціями, опозиціями, урядами за 27 років підвищила мінімум у чотири рази розмір тарифів, ціну на газ для українців, всунувши туди ПДВ, ренту, цільові надбавки, «Нафтогаз», «Укргазвидобування» та інші доходи, які вони кладуть собі до кишень.

Ви не маєте права говорити слова «діти» і «вчитель», бо ви вороги українських дітей, вороги української освіти, вороги української охорони здоров'я. Але все дуже скоро зміниться. Нові сили прийдуть до парламенту і наведуть абсолютний порядок і в школах, і у лікарнях, а головне – в українському парламенті і в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Данченко Олександр Іванович. Він передає слово Романовій для виступу.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, шановні колеги, шановний

народе України, ми зараз голосуємо фактично за технічний... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, колеги. Відбувся якийсь збій. Був записаний Кишкар. Я потім надам вам 1 хвилину (Шум у залі). Добре, закінчіть, будь ласка, 1 хвилину, і я передам слово Кишкарю.

РОМАНОВА А.А. «Об'єднання «Самопоміч» завжди підтримуватиме всі законопроекти, спрямовані на розвиток системи освіти в Україні. Я хочу сказати два слова про реальну фінансову автономізацію наших українських вузів, бо сьогодні ми багато про це говоримо.

Як підтвердив перший заступник голови комітету, половину тих грошей, які заклади освіти мають за те, що здають в оренду свої приміщення, вони віддають нагору і реально отримують копійки. До чого це призводить? До того, що заклади освіти не мають мотивації співпрацювати з бізнес-структурами, розробляти для них наукові проекти і робити науку більш прикладною. Тому ми виступаємо за системний і комплексний розвиток освіти для того, щоб вона була автономною і приносила кошти для вишів і взагалі для освітянських закладів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, через 2 хвилини ми переходимо до прийняття рішення. Подивіться, кого немає в залі, і запросіть. Усі мають бути на своїх місцях.

Зараз виступлять ще два депутати – Єднак і Левченко, по 1 хвилині.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Дуже правильна законодавча ініціатива, оскільки від багатьох вишів я чув зауваження і застереження, що попередніми змінами до закону ми суттєво обмежили їх у використанні

їхнього майна, яким уже користувалися орендарі і доходи від цієї оренди були значною часткою доходів до їхніх бюджетів.

Але мені не дуже подобається редакція запропонованого законопроекту. Я просив би прийняти лише за основу дану законодавчу ініціативу і визначити, що ми дозволяємо оренду, а забороняємо приватизацію майна навчальних закладів, щоб майно здавалося в оренду на прозорих умовах. Тобто якщо закінчується дія договору, щоб продовження дії або здача в оренду приміщень навчальних комунальних закладів здійснювалася через електронну систему *ProZorro*, щоб узяти в оренду майно закладів освіти можна було на прозорих, рівних, конкурсних умовах, щоб не було дискреції – освітні чи неосвітні цілі. Хто це визначає? Це такі складні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Остапе.

Левченко, 1 хвилина.

Колеги, прошу всіх займати робочі місця, заходити до залу.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Тут протягом півгодини говорили дуже гарні слова про цей законопроект, як нібито в ньому пропонується дозволити закладам харчування працювати в закладах освіти.

Але тепер ми читаємо, що в ньому написано. До норми, яка є в чинному законі: «Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням...», пропонується додати слова «крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти та пов'язані із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу...». Бла-бла-бла...

Вибачте, будь ласка, ви з таким визначенням можете в закладах освіти що завгодно понаставляти: казино, ресторани, магазини, торгові центри – все, що вам заманеться. Якщо ви, справді, хвилюєтеся про те, щоб студенти, школярі отримали харчування, то напишіть: для закладів харчування студентів та школярів. Тоді буде чесно. А те, що

ви даєте можливість використовувати державне і комунальне майно повністю не за призначенням, абсолютно неприпустимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще не всі зайшли. Будь ласка, заходьте до залу. Ще не всі на місцях. Подивіться, кого немає, і запросіть до залу.

Литвин, 1 хвилина, і переходимо до голосування.

Подивіться, кого немає поруч, запросіть до залу. Колеги, не жартуйте! Через хвилину ми переходимо до голосування. Займайте робочі місця.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановний Голово, шановні колеги! Оскільки ми говоримо про освітній процес, я дуже просив би Голову Верховної Ради, щоб він робив зауваження тим людям, в яких словниковий запас, як в «Елочки-людоедки», і вони вдаються до ненормативної лексики. Це перше.

Друге. Шановні колеги, уважно прочитайте, про що йдеться в цьому законопроекті. Заборонялося використовувати приміщення не за освітнім призначенням. Тобто прокуратура говорить: в їдальні проводьте уроки – і все буде нормально. Зараз написали: для забезпечення освітнього процесу. Тобто для того, щоб був освітній процес, потрібно, окрім усього іншого, харчувати дітей. Як харчують, це інше питання. Але я погоджуюся із зауваженням, яке звучало. Давайте напишемо слова «для організації харчування» і приймемо законопроект за основу та в цілому, бо не можуть діти чекати, поки тут усі політики виголосять свої маніфести.

Останнє. Пане Голово, давайте вже, мабуть, заборонимо використовувати безкоштовно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, якщо перший заступник голови комітету підтверджує цю поправку, то я з нею поставлю на голосування.

Пане Співаковський, будь ласка, 1 хвилина, можете виступити з місця. Не пройде – то не пройде.

Колеги, прошу всіх бути на місцях, після того ми голосуємо за законопроект № 5309. Голови фракцій, подивіться, кого немає, щоб усі були на робочих місцях.

Співаковський. Будь ласка.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, я розумію всі дискусії, у тому числі й ваше зауваження, але почуйте мене: у законопроекті все чітко виписано.

Ось проста ситуація: наприклад, проводяться змагання з міні-футболу в залі університету, у яких студенти цього університету також беруть участь. Приходять організатори. Згідно із законом ми повинні оформити оренду на цей період. А нам кажуть, що змагання – це не освітня діяльність.

Шановні колеги, описати все неможливо, тому в законопроекті так і передбачено, що до того, що ти не можеш сам забезпечити, фактично як аутсорсинг ти залучаєш організаторів, щоб вони це провели. Окрім того, що вони це проводять, вони ще й платять за оренду, сплачують ПДВ і таке інше.

Я не знаю, про що тут іде мова, але почуйте мене: це дуже важливо. Якщо ви не приймете законопроекту, то залишите студентів без їдалень, без буфетів і будете самі приходити в коледжі, в університети і слухатимете...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги, це не політична чи якась інша проблема. Вона стосується того, що в університетах буде заборонено все, крім проведення занять в аудиторіях. То дайте можливість студенту вийти з аудиторії і зайти до їдальні! Що ви робите?

Я прошу і звертаюся до своїх колег: давайте на ці 10 хвилин забудемо про все і проголосуємо, студенти нам скажуть спасибі. Їх мільйони, і вони вирішуватимуть, хто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх з лож, з кулуарів зайти до залу, займати робочі місця і підготуватися до голосування. Прошу припинити будь-які політичні дискусії і бути

на робочих місцях. Хлопці, не жартуйте, не бавтеся. Після цього голосування я буду пропонувати включити до порядку денного сесії для прийняття рішення законопроект № 5309.

Отже, ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до статті 80 Закону України «Про освіту» щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти» ([№ 9425](#)) для прийняття за пропозицією комітету за основу та в цілому. Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Колеги, увага! Тепер розглядаємо наступне питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій (об'єднань), які входять до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України» ([№ 5309](#)).

Хочу наголосити, що під час Собору, на який я мав честь бути запрошеним, Патріарх Філарет звернувся з проханням, щоб цей законопроект, яким пропонується дозволити Українській православній церкві називатися українською, був проголосований в українському парламенті, щоб розпочався процес надання Томосу.

Тому я прошу всіх зараз зайняти робочі місця. Перед українським парламентом історична відповідальність – прийняти сьогодні це рішення. Ми завжди виступали і виступаємо за свободу віросповідання, але нам необхідно чітко усвідомлювати, що церква, яка має свій духовний центр у країні-агресорі, повинна носити назву тієї країни, де знаходиться її центр. Це питання історичної ваги та історичної відповідальності. Я впевнений, що кожен український патріот повинен підтримати це рішення.

Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Зараз відбудеться дуже відповідальне голосування, і я прошу всіх взяти в ньому участь.

Перше голосування – щодо включення законопроекту до порядку денного для прийняття рішення зараз, щоб ми негайно до нього перейшли. Кожен голос матиме вагу.

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного для прийняття рішення зараз проект закону про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій. Усіх патріотів, усіх українців прошу голосувати і підтримати. З Богом! Голосуємо «за»!

«За» – 226.

Ми включили законопроект до порядку денного для прийняття рішення зараз. Ви маєте 15 хвилин для того, щоб запросити всіх до залу.

Я прошу підтримати розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 189.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Бригинця Олександра Михайловича. Підготуватися Єленському Віктору Євгеновичу. Будь ласка.

Колеги, прошу подивитися, кого не було, і всіх запросити до залу.

БРИГИНЕЦЬ О.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні друзі, це дуже простий і короткий законопроект. Думаю, що всі з ним ознайомилися. Ситуація дуже проста. Якщо держава визнана державою-агресором, то церква, центр якої знаходиться в державі-агресорі, повинна мати у своїй назві повну назву тієї церкви, якій вона підпорядкована.

У даному випадку йдеться про те, що церква, яка перебуває в єдності й підпорядкована російській церкві, повинна називатися не українською, а російською.

Яким чином визначається ця єдність? Єдність визначається двома паралельними способами. Перший спосіб – це статутні документи самої церкви, яка зареєстрована в Україні, і другий спосіб – це документи тієї церкви, яка є в Росії. Якщо в якійсь із цих церков

вказано на таку єдність, то тоді спрацьовує такий закон. Церкві пропонується самій перейменувати себе і дати собі назву.

Які можуть бути варіанти? Церква може вибрати собі будь-який варіант назви, припустимо, російська православна церква в Україні, російська православна церква в Харкові, російська православна церква в Києві. Це її право. Назву вона може вибрати під час реєстрації.

Чи накладає це якісь обмеження на церкву? Так, такий закон накладає єдине обмеження: церква, яка підпорядкована державі-окупанту, не має права бути представлена у військових підрозділах і на лінії фронту у військових частинах (*Оплески*). Інших обмежень немає, і вона користується всіма правами. Чому запропоновано таке обмеження? Ви повинні зрозуміти, що, по-перше, не можна, щоб представник чужої країни, з якою воює Україна, бачив певні речі, пов'язані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 30 секунд.

БРИГИНЕЦЬ О.М. По-друге, ми розуміємо, що представник держави-агресора може психологічно впливати на наших воїнів, перебуваючи в підрозділах, і хотілося б цього не допустити.

Сподіваюся, ми одностайно сьогодні підтримаємо цей законопроект і виправимо непорозуміння, яке відбувається у назві певної церкви.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

До співдоповіді запрошується заступник голови Комітету з питань культури і духовності Єленський Віктор Євгенович, будь ласка.

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Комітет з питань культури і духовності розглянув цей законопроект ще влітку 2016 року. Для нас важливим було питання про те, чи не обмежуватиме такий закон, з одного боку, свободу совісті і релігійного волевиявлення, а з іншого боку, чи допоможе він відтворити справедливість і привести назву релігійної організації до того стану, в якому вона фактично перебуває.

Отже, комітет на своєму засіданні 12 липня 2017 року розглянув цей проект і отримав висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, яке висловило низку зауважень і вважає, що законопроект за результатами розгляду доцільно відхилити. Комітет з питань запобігання і протидії корупції у своєму висновку зазначив, що не знайшов у ньому корупціогенних факторів. Міністерство культури України підтримало законопроект.

Враховуючи зазначене, Комітет з питань культури і духовності вважає за можливе прийняти цей законопроект у цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу провести запис на виступи: два – за, два – проти.

Ігор Мосійчук – від Радикальної партії.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Радикальна партія Олега Ляшка. Насправді, зараз хвилина істини, коли речі будуть названі своїми іменами. Від голосування кожного присутнього в цьому залі залежить майбутнє не тільки української церкви, а й Української держави. Тому що 27 років тернистого шляху через прокляття, анафеми, через побиття на Софійській площі наша церква йшла до утвердження і до відродження справедливості.

Дякуючи Святійшому Патріарху Філарету, дякуючи, Царство Небесне, святійшим патріархам Володимиру і Мстиславу, українська церква є і буде єдиною помісною Українською православною церквою.

Як би не скавчав «русский мир», наша фракція одностайно голосуватиме за це рішення. Ми вважали і вважаємо, що в нас має бути одна мова, одна церква та одна держава, одна Батьківщина – Україна для кожного українця.

Кожен у залі має знати, що, тиснувши на зелену кнопку, він стріляє в «русский мир», знищує «русский мир» в Україні.

Смерть «русскому миру»! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Від «Народного фронту» до слова запрошується Сергій Висоцький, один із ініціаторів звернення до Патріарха Варфоломія.

Будь ласка, пане Сергію.

ВИСОЦЬКИЙ С.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, пане спікер. Близько двох тижнів тому я пив чай з одним протестантським пастором, американцем. Виявилось, що цей чоловік, який служить в Україні для українського народу, підтримує нашу незалежність і суверенітет, особисто знав протестантських пасторів, яких російські найманці на Донбасі вбили ще у 2014 році. Він розповідав мені подробиці їхнього життя, їхнього служіння.

Україна – не Росія. І навіть коли ми стикаємося з російською інформаційною та духовною агресією, ми не можемо використовувати ті методи, які застосовує Росія. Ми не вбиваємо, не забороняємо, не заарештовуємо. Ми надаємо можливість усім людям сповідувати ту релігію, яку вони хочуть, і йти до тієї конфесії і тієї церкви, до якої вони звикли ходити.

Але при цьому до кожної церкви, навіть путінської, патріарх якої був присутній на РНБО Росії щодо розгляду українського церковного питання, тієї церкви, патріарх якої був на останній колегії Міністерства оборони Росії як повноцінний член, ми повинні мати толерантність. Однак ця церква має поважати українську суверенність і українську незалежність. Якщо людина хоче йти до московської церкви, вона мусить розуміти, що вона йде до російської православної церкви в Україні. Не до Української церкви Московського патріархату, а до церкви, патріарх якої діє проти нашої державності. Потрібно, щоб кожна людина це розуміла, щоб бачила це в документах, статутах і на вивісках.

Тож перейменування російських приходів на російські приходи, перейменування так званої української церкви на російську – це нормальний крок щодо захисту нашої незалежності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» – представник фракції Оксана Білозір. Пані Оксано, будь ласка.

БІЛОЗІР О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я хочу, щоб ми заспокоїлися, тому що все вже сталося. Томос ми отримали, маємо свою, ні від кого незалежну, самостійну православну церкву в Україні. Його Всесвятість Патріарх, коли вручав Томос, чітко сказав українцям: Української православної церкви Московського патріархату в Україні вже не існує.

Тому нам сьогодні треба просто назвати речі своїми іменами і правильно розставити акценти. Капелани і священники російської православної церкви, яка від сьогодні за фактом поки що працює в Українській державі, дійсно, не мають права здійснювати богослужіння, тому що вони служать не Українській державі, а державі-агресору – Російській Федерації.

Тому давайте заспокоїмося і спокійно прийнемо виважене рішення. Українці цього чекають, тому що вони чітко хочуть розмежувати: де українська церква, Українська держава, українська земля, а де російська церква, Російська Федерація і наш агресор. Наше з вами право законодавчо це закріпити. Робімо правильний історичний вибір.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Опозиційного блоку» – Скорик Микола Леонідович. Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, шановні громадяни України! Я хочу з цієї високої трибуни звернутися до всього залу, до всього депутатського корпусу Верховної Ради України з проханням не підтримувати даного законопроекту з двох причин.

Перше. Цей законопроект є виключно частиною передвиборної кампанії Президента Порошенка «Армія! Мова! Віра!» – і більше нічого. Крім того, це початок серйозного громадянського конфлікту всередині України, тому що такий закон призведе до рейдерського захоплення майна і землі Української православної церкви. Немає ніякої російської православної церкви, є Українська православна церква згідно зі всіма документами. Головою Української православної церкви є Блаженніший Митрополит Онуфрій. Усе інше – провокації, спекуляції навколо церковного питання (*Шум у залі*).

Друге. Хочу нагадати шановним колегам, що в нас церква відділена від держави, і все те, що відбувається... (*Шум у залі*). Президент брутально порушує Конституцію, брутально втручається у справи церкви, і це бачить весь світ.

На сьогодні жодна православна церква зі світових православних церков не поздоровила так звану єдину православну церкву, яку зробив Президент (*Шум у залі*).

Я хочу звернутися до вас, шановні колеги: давайте залишимо право церкві жити своїм життям, а ми, миряни, будемо жити світським життям, не будемо порушувати чинного українського законодавства і штовхати державу на межу громадянського конфлікту.

Дякую за увагу (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується Іван Крулько, 2 хвилини. Потім від «Самопоміч» – Березюк, так само 2 хвилини. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні українці, які нас дивляться по телебаченню, що ми зараз бачимо в сесійному залі? Ми бачимо, як тріщить по швах «руський мир», і водночас бачимо ренесанс українського православ'я, Володимирового охрещення. Цей унікальний історичний момент, коли в Україні постає Українська помісна православна церква, ввійде в новітню історію України на тисячоліття.

Про що цей законопроект, який ми зараз маємо голосувати, і фракція «Батьківщина» його підтримує? Він дуже простий за своєю

суттю. У ньому йдеться про те, що кожен український прихожанин, який заходить до церкви, має розуміти, до якої церкви він заходить. Якщо це українська церква, то вона має називатися «Православна церква України». Якщо це російська православна церква, то вона має називатися «Російська православна церква в Україні». Це буде справедливо, тому що кожна людина свідомо робитиме свій вибір, куди йти і як молитися. Це і є свобода совісті. Це і є вільне волевиявлення. Це і є вільне віросповідання. Тому ми будемо підтримувати, щоб українцям вкотре не замилювали очі і кожен завжди робив свій свідомий вибір.

Але найголовніше в нинішніх умовах, таких, з одного боку, історичних, а з іншого боку, дуже драматичних, щоб у нас не було насилля, щоб кожен українець відчував себе у безпеці, щоб кожен приход розумів, що церква буде там, де вирішить сам приход.

Тому, безумовно, ці законодавчі ініціативи треба підтримати, поставити крапки над «і», і трошечки забити в домовину «русского мира» гвіздочок.

Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Самопоміч» до слова запрошується голова фракції Олег Березюк. Будь ласка, пане Олегу.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «І на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люде на землі». І так уже є, і так буде далі.

Російська тиранічна, колоніальна держава використовувала церкву як інструмент вбивства і переслідування справжніх віруючих людей. Проти цього протестували вже в 70-х роках минулого століття протестанти. Проти цього протестували і повстали греко-католики. Проти цього протестували і повстали православні. Сьогодні ренесанс Української православної церкви, і все це заради сина і матері на своїй землі.

Настав час, коли ми маємо назвати все своїми іменами. Ми це зробимо заради любові до власної матері, до власного батька, до

власних дітей. Мільйони не дочекалися цього дня, який коштує мільйонів життів, які було заплачено за нього. Але цей скромний день сьогодні відбувся. У нашій хаті буде наша правда, наша воля, бо це українська земля, на якій можуть жити всі, які приходять у нашу хату з волею, правдою і любов'ю до людини, бо це святе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, виступили від усіх фракцій. Через хвилину ми переходимо до голосування. Я прошу всіх народних депутатів зайняти робочі місця. Прошу голів фракцій подивитися, кого немає, прослідкувати. Це історичне голосування. Я прошу всіх вийти з лож і зайняти робочі місця. Через хвилину ми будемо голосувати.

Від позафракційних до слова запрошується Віктор Кривенко, 1 хвилина. Через хвилину, колеги, відбудеться історичне рішення, усі мають бути в залі і брати участь у голосуванні. Прошу всіх заходити до залу.

Кривенко. Будь ласка.

КРИВЕНКО В.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Народний Рух України. Чому так біситься «русский мир»? Тому що сьогодні настає кінець їхньої брехливої концепції про Третій Рим.

У 1990 році рухівці під час свого з'їзду встали і пішли захищати Софію Київську від Патріарха Алексія, від Московського патріархату, коли вони хотіли захопити Софію. 17 квітня ми вивели людей під Верховну Раду. Я дякую всім, хто виходив на сцену, коли ми проголосували за звернення до патріарха. 8 травня 2016 року єдиним, хто не встав під час вшанування наших загиблих воїнів, був Онуфрій і ті, які були з ним. Дітей не відспівували!

Подивіться, їхній патріарх Кирил на коллегії Міністерства оборони Росії на цьому тижні сидів у першому ряду. Це частина державної російської машини. Як знищили патріархію в 1721 році, так фактично її і не відновили, коли Петро I створив Синод, і церква стала частиною держави, стала...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

КРИВЕНКО В.М. ...стала міністерством порятунку душ. Вони 140 років були у схизмі – з 1448 по 1589 роки.

Сьогодні, коли ми маємо канонічну церкву, вони зі своїм Синодом розірвали євхаристійне спілкування з Константинополем, з нами, відривають своїх віруючих від можливості здійснення таїнств на території України. Ось їхня ціна, ось чому вони так біснуються. А ми побачимо під час цього голосування, хто українець, а хто – ні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця, повернутися з лож.

Колеги, більше 300 років ми чекали своєї церкви. Більше 300 років покоління українців мріяли про Українську церкву. Зараз ми маємо шанс прийняти рішення для підтримки нашої церкви. Тому я прошу всіх підготуватися до голосування і бути на робочих місцях. Я кілька разів повідомляв про те, що ми вже переходимо до прийняття рішення. Це рішення ширше, ніж релігійне. Це питання безпеки і оборони нашої країни, щоб українська ідентичність, українська сила духу була сильнішою і змогла перемогти ворога.

Тому, колеги, я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій (об'єднань), які входять до структури (є частиною) релігійної організації (об'єднання), керівний центр (управління) якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України» для прийняття за основу та в цілому.

Підтримуємо, всі патріоти-українці! З Богом! Голосуємо. Кожен голос має вагу. Прошу проголосувати.

«За» – 240.

Закон прийнято.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вітаю український парламент. Я вітаю Українську церкву з великою перемогою України в українському парламенті. Як би не біснувався «русский мир», український парламент щодо надважливих речей об'єднується, згуртовується і голосує разом. Велика честь і хвала всім фракціям, усім народним депутатам, які підтримали це рішення!

Колеги, я хочу озвучити оголошення. Дві фракції – «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» – просять оголосити перерву (*Шум у залі*). Я вам повідомляю: рішення прийнято. Не біснуйтеся! Бо мені доведеться вас просто перехрестити, вигнати біса із залу. Закон прийнято. Я це оголосив публічно (*Шум у залі*).

Отже, колеги, зараз відповідно до рішення двох фракцій оголошується перерва, але оскільки вона перейде в обідню перерву, я змушений... (*Шум у залі*). Колеги, припиніть! Зупиніться! (*Шум у залі*).

Я оголошую перерву і прошу зупинити конфлікт. Старший за званням, зупиніть конфлікт! В українському парламенті не можна битися, не можна поводитися незаконно. Отже, побратими, зупиніть конфлікт. Конфлікт зупинено.

Ранкове засідання оголошую закритим. О 16 годині всіх прошу зайти до залу для продовження нашої роботи. Колеги, вітаю всіх! (*Шум у залі*).

Колеги, я ще раз вітаю вас із важливим і великим рішенням. Не затьмарюйте його конфліктами. Вітаю всіх, колеги!

О 16 годині всіх чекаю в залі. Все добре, колеги. Поаплодуймо нашому рішення (*Оплески*). Не дамо затьмарити ніякими конфліктами великого рішення Верховної Ради України!

Колеги, о 16 годині будемо розглядати блок питань щодо аграрної політики, продовження мораторію на землю, як ми і домовлялися. Усіх чекаю в залі.

Дякую ще раз усім. Ще раз слава Україні!